

Järna, september 2016

Likabehandlingsplan
Järna Grundskola – Eneskolan
Läsåret 2016/2017

Innehåll

Inledning.....	3
Vision	3
Syfte och mål.....	4
Definitioner	5
Diskriminering.....	5
Kränkningar.....	5
Trakasserier	6
Sexuella trakasserier.....	6
Rasism	6
Utvärdering av plan.....	7
Utvärdering av plan upprättad för läsår 15/16.....	7
Måluppfyllelse 15/16.....	7
Resultat och analys av Trygghetsenkäten VT16	8
Mål inför läsåret 16/17	10
Så här arbetar vi för nå målen	10
Årsplan för kartläggning, genomförande och utvärdering för läsåret 2015/2016.....	12
Förebyggande arbete på skolnivå.....	13
Förebyggande arbete på klassnivå.....	14
Förebyggande arbete på individnivå	15
Varningssignaler att uppmärksamma hos barn och elever	15
Strukturer för akuta ärenden.....	16
Handlingsplan vid allvarliga händelser så som om en elev t: ex hotar och/eller utövar våld mot någon på skolan.....	16
Handlingsplan om personal blir kränkt av förälder eller annan vuxen.	16
Handlingsplan om personal kränker elev	17
Handlingsplan om elev kränker elev	17
Kränkning utanför skoltid: Vi förekomst av trakasserier eller kränkningar utanför skoltid	18
Ansvarsförhållande.....	18
Ansvar och befogenheter.....	18
Lagar och regleringar	20
Skollagen 6 kap	20
Lgr11	21
Stöd och hjälpinstanser.....	22

Inledning

Enskolan som alla Sveriges skolor har ett viktigt uppdrag i att skapa bästa möjliga förutsättningar för alla elevers utveckling och lärande. Som anställd i skolan är du med om att förmedla och förankra respekten för de mänskliga rättigheterna och grundläggande demokratiska värderingar.

Det är viktigt att nämna att skolan inte bara återspeglar samhällets värderingar utan är också med och formar dem.

- ✓ Likabehandlingsarbetet är därför ett utvecklingsarbete av stor vikt. Alla som arbetar i skolan spelar en roll för att i sitt dagliga arbete – i ord och handling – driva denna utveckling framåt.
- ✓ Likabehandlingsarbete handlar om att skapa en skola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. En trygg skolvardag är en förutsättning för att eleverna ska lära och utvecklas.
- ✓ Likabehandlingsarbetet ska genomsyra hela verksamheten och avspeglas i förhållningssätt, undervisning, regler och rutiner. Alla som berörs av verksamheten ska involveras i likabehandlingsarbetet.

Vision

Enskolans vision är att vara en skola som gestaltar och förmedlar respekt och tolerans för människors olikheter och alla människors lika värde. Skolan ska vara en trygg miljö för våra elever där glädjen och delaktigheten främjar kunskap, vänskap och goda relationer samt förebygger diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

För att nå dit krävs ett arbete som genomsyras av Enesskolans gemensamt utarbetade värdegrund.

Vår värdegrund omfattar:

- Människolivets okränkbarhet
- Individens frihet och integritet
- Alla människors lika värde
- Jämställdhet mellan könen
- Solidaritet mellan människor

Syfte och mål

Syfte

Syftet med Likabehandlingsplanen och plan mot kränkande behandling är att förebygga och förhindra alla former av trakasserier på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Mål

Varje elev, vårdnadshavare och pedagog eller en vuxen i skolan ska känna en trygghet och säkerhet i hur vi arbetar med vår likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling på Eneskolan.

På Eneskolan ska alla känna trygghet och gemenskap samt utvecklas till ansvarskännande och respektfulla individer genom ett demokratiskt förhållningssätt i vardagen.

Ansvarsfördelning

Känslan och atmosfären i vår verksamhet ska präglas av samspel mellan alla barn, elever, och vuxna. Ett samspel där våra värderingar om respekten för andra tydliggörs genom att vi alltid är goda förebilder för varandra.

Kartläggning

Vi kommer årligen att kartlägga elevernas trivsel och trygghet genom våra enkäter. Vi utför trivselenkät där eleverna svarar på frågor om trygghet och trivsel i skolan. Elevernas utvärdering av skolans likabehandlingsarbete visar vilka områden skolan behöver arbeta mest med. Alla arbetslag har vuxna ute på lunchrasterna som observerar eleverna under dagen och rapporterar på arbetslagsmötena om det förekommer kränkningar bland eleverna. Vuxna finns ute kontinuerligt och kan skapa en god kontakt med eleverna och skapa trygghet ute på rasterna. De kontinuerliga rastaktiviteterna gör också att personalen kan se mönster/signaler om utanförskap, dåligt uppträdande, ojuste beteende osv och som därmed kan stävjas i ett tidigt skede.

Till dig som elev

En av de viktigaste förutsättningarna för att en god inläring ska kunna ske är en trygg och lugn arbetsmiljö. Därför vill vi att om du blir utsatt för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling genast tar kontakt med någon vuxen på skolan eller att du berättar hemma och låter din vårdnadshavare kontakta skolan. Om du upptäcker någon annan elev som blir utsatt är det också viktigt att du informerar någon vuxen om det.

Till dig som vårdnadshavare

Om du misstänker att ditt eller någon annans barn blir utsatt för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling på skolan ber vi dig omgående kontakta en pedagog eller annan vuxen på skolan.

Det kan vara svårt att ta till sig att ens eget barn kränker någon annan. Vi ber dig ändå att göra klart för ditt barn att du inte accepterar en sådan handling och att du ser mycket allvarligt på detta.

Definitioner

Diskriminering: kränkande behandling av individer/grupper utifrån:

- ❖ **Kön**
- ❖ **Sexuell läggning:** homosexualitet, bisexualitet eller heterosexuallitet. (hbtq)
- ❖ **Könsöverskridande identitet eller uttryck.** Innebär att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.
- ❖ **Funktionshinder:** fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar.
- ❖ **Etnisk tillhörighet:** nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknade förhållande.
- ❖ **Religion eller annan trosuppfattning**
- ❖ **Ålder**

Direkt diskriminering innebär att någon behandlas sämre än någon annan. Missgynnandet ska ha samband med diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering innebär att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller förfaringssätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar en elev av skäl som har med diskrimineringsgrunderna att göra.

Kränkningar

- ❖ Fysiska (t ex slag, knuffar, rycka någon i håret eller fälla krokben)
- ❖ Verbala, mobbning och liknande beteende som har sin grund i att någon är överviktig, har en viss hårfärg, är en ”plugghäst”, blir hotad eller kallas hora/bög.
- ❖ Psykosociala (utfrysning, ryktesspridning)
- ❖ Text/bild meddelande (klotter, teckningar, brev, lappar, e-post, sms, mms)

Trakasserier

Trakasserier är ett handlande som kränker någons värdighet och som har ett samband med diskrimineringsgrunderna. Både elever och skolpersonal kan utsättas för trakasserier och utsätta andra för trakasserier.

Trakasseri är ett uppträdande som kränker persons värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och/eller funktionsnedsättning.

Sexuella trakasserier

- ❖ grundar sig på kön eller anspelar på sexualitet
- ❖ motvilja eller förakt mot annan persons sexuella läggning

Rasism

- ❖ bygger på föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper (förtrycka, utnyttja eller kontrollera). Ett uttryck för detta är främlingsfientlighet som innebär motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella, etniska eller beteendemässiga karaktäristiska.

Utvärdering av plan

Planen mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling ska enligt lag utvärderas årligen och ny plan ska upprättas årligen. Vi utvärderar föregående års plan utifrån planerade åtgärder och förankringsarbete. Kurator har som främsta ansvar att analysera resultat från elevernas svar i trygghetsenkäten samt se över skolans plan för systematiskt kvalitetsarbete samt föra in detta i planen.

Den nya planen upprättas i sin helhet genom trygghetsteamet i ett samarbete med övriga personal. Detta kommer att ske under juni och augusti månad 2017. Utvärdering av planen ska även ske kontinuerligt i skolans arbetslag tillsammans med respektive lags medlem i Trygghetsteamet, information förmedlas sedan till trygghetsteamet. Vid ett tillfälle per månad ska trygghetsteamet träffas för att utvärdera och utveckla planen.

Utvärdering av plan upprättad för läsår 15/16

Mål för läsåret 15/16

1. Andelen elever som känner sig trygga i klassrummen ska öka.
2. Andelen elever som känner sig trygga på rasterna ska öka.
3. Alla elever ska känna att de har någon vuxen att vända sig till när de behöver det.
4. Alla elever ska besvara trygghetsenkäten 2 ggr per läsår.
5. Toaletterna som upplevs som otrygga måste åtgärdas. Det ska inte gå att öppna dem utifrån.
6. Vi måste få bukt med eleverna som står utanför skolan och röker.
7. Andelen elever som känner sig kränkt av en vuxen på skolan måste minska.

Arbetet med utvärdering av planen för 2015/2016 genomfördes av skolans trygghetsteam.

Måluppfyllelse 15/16

Målen för läsåret är inte helt uppfyllda utan kommer att flyttas över och arbetas vidare med under kommande läsår.

Många av de mål vi satt upp för läsåret 15/16 utvärderas genom trygghetsenkäten. I år deltog 75 % av eleverna på skolan i denna enkät, mot 50 % under läsåret 14/15. Denna varierande svarsfrekvens innebär att analysen inte är helt tillförlitlig.

Mål 1: Andelen elever som känner sig trygga i klassrummen ska öka.

Vårt mål för läsåret 15/16 var att andelen elever som känner sig trygga i klassrummet ska öka. Läsåret 14/15 uppgav 93,5 % att de kände sig trygga i klassrummet. Detta läsår uppgav 85 % att de känner sig trygga i klassrummet. Resultatet visar att färre, procentuellt sett, känner sig trygga i klassrummet i år jämfört med tidigare år. Vi vill dock än en gång poängtera att svarsfrekvensen ökat markant sedan föregående års enkät. Oavsett tidigare års resultat och/eller mörkertal, tar vi årets resultat på största allvar.

Mål 2: Andelen elever som känner sig trygga på rasterna ska öka.

Vårt mål för läsåret 15/16 var att andelen elever som känner sig trygga på rasten ska öka. Läsåret 14/15 uppgav 91,3 % att de kände sig trygga på rasten. Detta läsår uppger 86 % att de känner sig trygga på rasten. Resultatet visar att färre, procentuellt sett, känner sig trygga på rasten. Vi vill dock än en gång poängtera att svarsfrekvensen ökat markant sedan föregående års enkät. Oavsett tidigare års resultat och/eller mörkertal, tar vi årets resultat på största allvar.

Mål 3: Alla elever ska känna att de har någon vuxen att vända sig till när de behöver det.

Vårt mål för läsåret 15/16 var att andelen elever som upplever att de har någon vuxen att vända sig till när de behöver det, ska öka. Läsåret 14/15 uppgav 87,4 % att de hade någon vuxen att vända sig till. Detta läsår uppger 85,2 % att de har detta. Resultatet visar att färre elever, procentuellt sett, upplever att de har en vuxen att vända sig till när de behöver det. Vi vill dock än en gång poängtera att svarsfrekvensen ökat markant sedan föregående års enkät. Oavsett tidigare års resultat och/eller mörkertal, tar vi årets resultat på största allvar.

Mål 4: Alla elever ska besvara trygghetsenkäten 2 ggr per läsår.

Vårt mål för läsåret 15/16 var att alla elever ska besvara trygghetsenkäten. I år deltog 75 % av eleverna på skolan i denna enkät, mot 50 % under läsåret 14/15. Detta är en förbättring mot tidigare år, men vi når fortfarande inte vårt mål att alla elever ska besvara enkäten. Vi har förbättrat arbetet för ökad svarsfrekvens, genom att organisera det så att alla elever i en klass skall svara vid samma tillfälle, under lektionstid.

Mål 5: Toaletterna som upplevs som otrygga måste åtgärdas. Det ska inte gå att öppna dem utifrån.

I Trygghetsenkäten uppger flera elever i fritextsvaren att de fortfarande upplever elevtoaletter som en otrygg plats i skolan. Oron består i att dörren ska gå i baklås eller att dörren skall ryckas upp av någon. Utsidan av ”låsen” har slipats ned, så att de endast kan lirkas upp med polygrip.

Mål 6: Vi måste få bukt med eleverna som står utanför skolan och röker.

Elever återfinns inte rökande utanför skolans entréer längre. Tidigare påpekades ofta av elever att det var obehagligt att gå ut genom utgången vid matsalen, på grund av rökande äldre elever. De få elever som vi känner till röker står nu på undanskymd plats.

Mål 7: Andelen elever som känner sig kränkt av en vuxen på skolan måste minska.

Vårt mål för läsåret 15/16 var att andelen elever som känner sig kränkt av en vuxen måste minska. Läsåret 14/15 uppgav 2,2 % att kände sig kränkt av en vuxen. Detta läsår uppger 12,2 % att de gör det. Resultatet visar att allt fler elever känner sig kränkta av en vuxen på skolan. Vi vill dock än en gång poängtera att svarsfrekvensen ökat markant sedan föregående års enkät. Oavsett tidigare års resultat och/eller mörkertal, tar vi årets resultat på största allvar.

Resultat och analys av Trygghetsenkäten VT16

Trygghetsenkäten 2016 besvarades av 75 % av skolans elever, vilket är en ökning mot föregående års 50 %. Enkäten visade att 15 % av eleverna inte känner sig trygga i klassrummet. 14 % känner sig otrygga på rasterna. De platser som de anger som otrygga på raster är framförallt äldre elevers korridorer, runt pingisbordet och skoltoaletter. Ämnes- och årskursöverskridande temadagar anges av flera elever som otrygga tillfällen.

I år har vi infört fasta platser i klassrummen, då tidigare års Likabehandlingsplan konstaterade att detta skulle kunna bidra till ökad trygghet i klassrummen. Vi har sett att det inte efterföljs fullt ut av alla pedagoger. Detta kan bidra till fortsatt otrygghet. Vi ser ett behov av att fortsätta ha fasta platser och av att trycka på vikten av konsekvens från alla pedagoger. Vad som ligger bakom svarsresultatet om otryggheten i klassrummet i övrigt är allt för oklart. Därför önskar Trygghetsteamet utveckla informationsinsamlingen och komplettera Trygghetsenkäten med förslagsvis en referensgrupp av elever för djupare diskussion och eventuellt omformulering av enkätfrågor för att få den information vi faktiskt behöver. Att så många som 12 % av eleverna känner sig kränkta av en vuxen är mycket oroande och vi behöver få mer information från eleverna för att aktivt motverka detta.

Inför höstterminen 2015 genomfördes en större omorganisation där korridorerna gjordes årskurshomogena, vilket kan vara en anledning till vissa elever känner sig otrygga på rasten. Vi ser en ökad otrygghet i egna och andra årskursers korridorer som en följd av omorganisationen. Vi saknar umgänget över årskurserna, där vi tidigare såg en naturlig effekt där äldre elever var goda förebilder för de yngre. När eleverna inte möts över årskursgränserna till vardags, blir några mer otrygga i detta möte när det väl sker i årskursöverskridande temaarbete. Vi ser även inaktivitet hos elever på rasterna som en bidragande faktor till den ökade otryggheten i korridorerna.

För att motverka denna otrygghet föreslår vi fler möjliga organiserade aktiviteter för eleverna, där vuxna finns med. Vi ser behov av både större tillgänglighet till exempelvis bollar av olika slag, och rum med spel etc. Även här är en referensgrupp från exempelvis elevrådet önskvärt, för att ta in nya idéer och elevperspektivet på frågan.

40 % av eleverna vet någon som blivit retad, utstött eller känt sig illa behandlad av annan elev den senaste månaden. 21 % av eleverna vet någon som blivit retad, utstött eller på annat sätt illa behandlad av vuxen i skolan. 24 % av eleverna uppger att de själva blivit retade utstötta eller på annat sätt blivit illa behandlade den senaste månaden av annan elev. 12 % av eleverna uppger att de själva blivit retade, utstötta eller på annat sätt blivit illa behandlade den senaste månaden av vuxen på skolan. 14,8 % av eleverna på skolan känner att de inte har någon vuxen att vända sig till om de behöver det.

Siffrorna har stigit markant sedan föregående års Trygghetsenkät och vi måste agera. Trygghetsteam och Elevhälsan behöver gå ut i samtliga klasser med en presentation, tidigt nästa läsår. I arbetslagen måste lärarna ha nolltolerans mot kränkningar och systematisera dokumentationen av de incidenter som sker. Arbetet med rutiner för incidentrapport behöver förtydligas och befästas. Vi upplever en osäkerhet i när Incidentrapport faktiskt skall upprättas och anser att detta behöver förtydligas i arbetslagen.

Alla elever ska känna att de har någon vuxen att vända sig till och alla elever ska känna sig trygga i klassrummet. Arbetslagen måste hitta former för att arbeta fram ett bra förhållningssätt till eleverna.

Det är inga skillnader i enkätresultatet avseende ålder eller kön. Inte heller när vi tittar på klasstillhörighet skiljer någon klass ut sig.

Mål inför läsåret 16/17

1. Andelen elever som känner sig trygga i klassrummen ska öka.
2. Andelen elever som känner sig trygga på rasterna ska öka.
3. Alla elever ska känna att de har någon vuxen att vända sig till när de behöver det.
4. Alla elever ska besvara trygghetsenkäten 2 ggr per läsår
5. Toaletterna upplevs som otrygga, trots att de inte går att pilla upp. Vårt mål är att eleverna skall kunna gå på toalett med trygghet.
6. Andelen elever som känner sig kränkt av en vuxen på skolan måste minska.

Så här arbetar vi för att nå målen

1 Öka trygghet och trivsel i klassrummet genom att:

- skolans trivselregler kompletteras med klassregler
- trivselreglerna och klassregler följs och finns synliga i varje klassrum samt utvärderas tillsammans med eleverna
- reglerna för arbetsro följs
- ofta öva att prata kort inför klasskamraterna
- leka och arbeta med trygghetsövningar
- vi markerar tydligt när saker sägs eller görs i klassrummet som inte accepteras
- skriva incidentrapport på oacceptabla beteenden, kopplade till Likabehandlingsplanen
- trygga eleverna i klassrummet då undervisningen sköts av vikarie. Varje vikarie skall få en genomgång av Rutinhäftet och Vikarieguiden.
- arbeta i klassrum med bestämd placering.
- vid terminens början tydligt starta upp arbetet kring värdegrund, gemenskap och samhörighet. Arbetet sker kontinuerligt under terminen.

2 Öka trygghet och trivsel på rasterna genom att

- öppna klassrum med lärare kvar under rasten, **eller** andra organiserade rastaktiviteter.
- vuxna skall finnas nära elever vi känner till blir utsatta.
- ge eleverna möjlighet att låna bollar, pingisracket, spel etc. Ordna sittplatser ute och inne där eleverna kan sitta ner och umgås. Trasiga möbler rensas omedelbart bort.
- arbetslagen ansvarar för ”rastvaktandet” i framförallt de utrymmen där arbetslagets elever rör sig.
- återkommande arbeta årskursövergripande vilket kan skapa ökad trygghet för de yngre eleverna gentemot de äldre. Då de årskursövergripande arbetstillfällen kan upplevas som otrygga av en del elever, är det av största vikt att ansvarig personal aktivt arbetar för tryggheten.
- lärare äter med elever i matsalen
- bilda referensgrupp av elever för djupare elevperspektiv

3 Alla elever ska känna att de har någon vuxen att vända sig till, för att närma oss det målet

- hälsar vi på elever och arbetskamrater varje dag, pratar med eleverna i matkön och på platser där elever sitter.
- inför vi daglig mentorskontakt på schemat för alla elever.
- pratar vi på utvecklingssamtalen om vem man kan vända sig till när en vuxen kontakt behöver tas.
- känner arbetslaget gemensamt ansvar för eleverna.
- ska alla elever känna till att skolan har ett Trygghetsteam och vilka som ingår där, genom presentation vid terminsstart Ht16.

4 Alla elever besvarar trygghetsenkäten 2 ggr per år

- Vi behöver arbeta för en ökad svarsfrekvens genom att arbetslagen tar ansvar för organiserandet av enkätgenomförandet och svarsfrekvensen.

5 Toaletterna på skolan måste upplevas som trygga

För att skapa en större trygghetskänsla runt toalettbesök ska vi...

- prata Toalettvet i samtliga klasser för trevligare toalettupplevelse.
- informera om var "lugnare toaletter" finns
- måla om toalettdörrarna i blivande åk. 7:s korridor.
- undersöka städavtalet för toaletter.
- fortsätta arbeta för lugnare rastklimat.

6 Andelen elever som känner sig kränkta av vuxna måste minska.

Målet är att ingen elev på skolan ska känna sig kränkt av någon vuxen, vi arbetar med det genom att:

- biträdande rektor kontaktas direkt och tar ärendet vidare.
- ta upp frågan med eleverna i samband med utvecklingssamtalet.
- alla elever på skolan ska känna att de har en vuxen att vända sig till.
- alla elever på skolan skall känna till Trygghetsteamet och vilka som ingår där.
- vi talar med eleverna under värdegrundsdagarna kring vad en kränkning är samt vart man vänder sig om man känner sig utsatt.

Årsplan för kartläggning, genomförande och utvärdering för läsåret 2015/2016

Augusti 2016	<ul style="list-style-type: none">- Elevernas likabehandlingsplan går igenom och diskuteras i klasserna- Personalen ser över förslaget till likabehandlingsplan i arbetslagen. Förslag till förändringar lämnas till skolans kurator som i samråd med Trygghetsteamet justerar planen.- Analys av betyg åk 6-9 samt meritvärde för åk 9 ur ett likabehandlingsperspektiv
September 2016	<ul style="list-style-type: none">- Trygghetsteamet träffas och ser över Likabehandlingsplanen i sin helhet och beslutar om godkännande av planens upplägg och innehåll- Planen publiceras på lärplattformen och diskuteras med föräldrarna på föräldramöten.
Oktober 2016	<ul style="list-style-type: none">- Trygghetsenkät för elever genomförs
November 2016	<ul style="list-style-type: none">- Trygghetsteamet gör en genomlysning och analys av trygghetsenkäten i sin helhet.- Arbetslagen delges resultaten av trygghetsenkäten och gör justeringar i sitt arbete.- Plan mot diskriminering och annan kränkande behandling lämnas in till UK
Mars 2017	<ul style="list-style-type: none">- Genomförande av trygghetsenkät för elever.
April 2017	<ul style="list-style-type: none">- Arbete med plan för systematisk kvalitetsarbete.
Maj 2017	<ul style="list-style-type: none">- Trygghetsteamet träffas och gör en genomlysning och analys av enkäten i sin helhet.- Arbetslagen informeras om analysen och sätter upp nya likabehandlingsmål för 2015/2016

Juni 2017	<ul style="list-style-type: none"> - Införande av nya mål och åtgärder samt redigering av Likabehandlingsplanen sker i Trygghetsteamet. - Elevplanen för likabehandlingsarbete ses över av Trygghetsteamet
Augusti 2017	<ul style="list-style-type: none"> - Personalen ser över förslaget till likabehandlingsplan i arbetslagen. Förslag till på förändringar lämnas till kurator som i samråd med trygghetsteamet justerar planen. - Likabehandlingsplanen för eleverna diskuteras med klasserna. - Analys av betyg åk 6-9 samt meritvärde för åk 9 ur ett likabehandlingsperspektiv.
September 2017	<ul style="list-style-type: none"> - Planen diskuteras med föräldrarna på föräldramöten.

Förebyggande arbete på skolnivå

Det förebyggande arbetet har till syfte att motverka de problemområden som identifierats i kartläggning och på så vis bidra till ett bättre klimat på skolan.

Aktiv handling	Ansvarig	Tidpunkt
Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling presenteras på höstterminens föräldramöte	Klassansvarig pedagog eller mentor	September månad
Alla klasser har klassråd	Undervisande pedagog	Löpande
Väl fungerande rastvaktsschema	Rastvakter	Löpande
Elevhälsa är en stående punkt på arbetslagsmöten	Arbetslaget	Veckovis
EHT enligt inarbetad rutin	Rektor/bitr. rektor	Veckovis

Pedagogisk lunch möjliggör samtal och att lyssna in stämningar i elevgruppen	Pedagoger	Varje dag
Elevrådet är ett forum för att lyfta den psykosociala miljön	Pedagog	Månadsvis
Dialog, samtal, reflektion och observation är återkommande inslag i den dagliga pedagogiska verksamheten	Pedagoger	Varje vecka
Värdegrundsdagar/Temadagar	Pedagoger	Varje termin
Elevenkät angående trygghet och trivsel	Skolan	Under hösten/Våren

Förebyggande arbete på klassnivå

Så här arbetar skolan förebyggande och upptäckande på klassnivå för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Aktiv handling	Ansvarig	Tidpunkt
Genomföra klassråd i alla klasser. Det ger möjlighet för eleverna att lyfta tankar kring sin skolsituation. Klassråden bör hållas efter en gemensam dagordning som är lika för alla klasser på skolan.	Mentorer	Varannan vecka
Tydliggöra och delaktiggöra eleverna i arbetet med skolans gemensamma regler	Pedagoger	Löpande
Vi jobbar med övningar och kontinuerliga samtal om skolans värdegrund	Pedagoger	Löpande

Förebyggande arbete på individnivå

Så här arbetar skolan förebyggande och upptäckande på individnivå för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Aktiv handling	Ansvarig	Tidpunkt
Alla på skolan som bevittnar att någon bryter mot likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling har ett ansvar att ingripa och föra detta vidare enligt handlingsplanen.	Pedagoger, elever och alla annan personal	Omedelbart
Pedagogiska samtal med elever i det dagliga arbetet.	Pedagoger	Varje dag
Skolsköterska och kurator på plats i skolan ger möjlighet till kontakttagande.	Elever/skolsköterska/Kurator	Vid behov
Samtal vid incidenter.	All personal på skolan med stöd av Trygghetsteamet.	Omedelbart vid behov
Upprättande av åtgärdsplan vid behov av detta.	Mentorer/Trygghetsteamet/EHT/biträdande rektor	Vid behov

Varnings signaler att uppmärksamma hos barn och elever

Dessa tecken kan naturligtvis bero på andra orsaker, men de motiverar kontakt mellan skola och vårdnadshavare:

- Låg närvaro i skolan
- Tystlåten
- Personlighetsförändringar
- Brist på sociala kontakter (kamrater och vuxna)
- Elev kommer hem med tecken på att ha varit fysiskt utsatt (blåmärken, trasiga kläder etc.)
- Utåtagerande hemma, men ”lugn” i skolan
- Ofta upplevd fysisk smärta (huvudvärk, magont etc.)
- Eleven är ofta nedstämd/ledsen
- Ovilja att prata om skolan
- Låg eller ingen initiativförmåga/handlingskraft
- Uttrycker en låg självkänsla
- Verbalt uttrycker sin känsla av otillräcklighet
- Slutar delta i gemenskapen

Strukturer för akuta ärenden

Att upptäcka trakasserier och kränkande behandling

6 kap 10§ Skollagen: Personal som får kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till kurator. Enligt LGR11 ska lärare uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

För att öka möjligheten till att upptäcka trakasserier och annan kränkande behandling så kommer Eneskolan jobba enligt följande:

- Trygghetsteamet ska vara känt av elever, vårdnadshavare och skolans personal.
- Ha god uppsikt över utrymmen där elever vistas.
- Det finns rutiner och system för hur en anmälan om trakasserier och kränkande behandling ska göras.
- Elever får genom mentorer och mentorstiden samt genom klassråd och elevråd information om hur de kan berätta när de själva eller när de upptäcker att någon annan är utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling.
- Vårdnadshavare får genom föräldramöten information om hur de kan informera skolan när de upplever att någon elev blir utsatt för trakasserier eller kränkande behandling.
- Elever och vårdnadshavare bör ha möjlighet att anmäla trakasserier och kränkande behandling anonymt exempelvis via en brevlåda.
- Även vid hörsägen ska skolan skaffa information för att få sig en egen uppfattning av situationen.
- Incidentrapport skrivs.

Handlingsplan vid allvarliga händelser så som om en elev t: ex hotar och/eller utövar våld mot någon på skolan

- Eleven skickas omedelbart hem och vårdnadshavare kontaktas
- Elev och föräldrar kallas till möte dagen därpå för att diskutera igenom händelsen och vidare åtgärder. Eleven får inte återgå till undervisning förrän detta möte är genomfört. Om mötet inte går att genomföra dagen därpå skall mötet genomföras så snart som möjligt, eleven får då hemuppgifter i avvaktan på mötet.

Ansvarig: pedagog och bitr rektor

Handlingsplan om personal blir kränkt av förälder eller annan vuxen.

I händelse av att personal upplever sig kränkt av förälder eller annan vuxen på skolan skall vederbörande kontakta skolledningen.

Skolledningen har ansvar för att i samarbete med den utsatte hantera ärendet och vidta de åtgärder som bedöms vara nödvändiga.

Handlingsplan om personal kränker elev

Kränkningar som begås av personal betraktas som mycket allvarliga eftersom eleverna befinner sig i en beroendeställning. När personal får kännedom om att en elev anser sig vara trakasserad eller på annat sätt kränkt av personal anmäls det till rektor eller biträdande rektorer och enhetschef. Enhetschef informerar huvudman på blankett 2. Enhetschef ansvarar för att ärendet utreds och att åtgärder vidtas. Vid allvarliga fall kan det bli aktuellt med disciplinära åtgärder som varning, omplacering, uppsägning och avsked. Om den anställda tillhör en facklig organisation ska facket kontaktas innan någon av åtgärderna vidtas. Enhetschef bör även erbjuda den anställda stöd innan åtgärder vidtas.

Handlingsplan om elev kränker elev

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Skolan får kännedom om att en elev anser sig vara utsatt för trakasserier eller kränkande behandling.

Informationen kan komma från olika håll t.ex. rastvakter, elever, anonymt, vårdnadshavare, personal.

Åtgärd 1

Alla vuxna ska agera och tydligt markera att ett kränkande beteende mot andra inte är acceptabelt. Den vuxna informerar arbetslaget.

Åtgärd 2

Arbetslaget utreder och bedömer situationen, har samtal med berörda elever vid behov med hjälp av resursteamet. Vårdnadshavare informeras. Åtgärder vidtas t.ex. i form av samtal med berörda enskilt eller i grupp, samarbetsövningar på mentorstiden etc.. I arbetslaget följs ärendet upp och bedömning görs om eventuellt ytterligare åtgärder behöver sättas in. Ärendet dokumenteras löpande på blankett 1. När ärendet är avslutat lämnas blankett 1 in till kurator samt rektor som lämnar kopia till huvudman.

Om eleven förekommit i kränkingsärenden tidigare fylls blankett 2 i och lämnas till enhetschef för vidarebefordran till huvudman.

Åtgärd 3

Om trakasserierna fortsätter.

Nu kontaktas Trygghetsteamet som fortsätter utredningen av händelsen. Trygghetsteamet har samtal med utsatt elev och/eller elev som utsätter andra. Trygghetsteamet kontaktar vårdnadshavare och går vidare med allvarsamtal/stödsamtal och andra åtgärder. Ärendet dokumenteras, följs upp och utvärderas av Trygghetsteamet. Blankett 2 lämnas till kurator och till

som lämnar kopia till huvudman.

Åtgärd 4

Trygghetsteamet skriver en anmälan till Elevhälsoteamet.

Åtgärd 5

Rektor ansvarar för vidare åtgärder.

Rutiner för uppföljning

När arbetslaget utreder och åtgärdar kränkningar från elev till annan elev ansvarar arbetslaget för uppföljning. När ärendet går vidare till Trygghetsteamet är det Trygghetsteamet som ansvarar för uppföljning och utvärdering. När ärendet går vidare till EHT är det biträdande rektor som ansvarar för uppföljning och utvärdering. När en elev kränks av personal är det biträdande rektor som ansvarar för uppföljning och utvärdering.

Kränkning utanför skoltid: Vi förekomst av trakasserier eller kränkningar utanför skoltid

1. Någon form av trakasserier eller kränkande behandling utanför skoltid uppmärksammas → Trygghetsteamet kontaktas → Trygghetsteamet agerar för att kränkningen ska upphöra → Utsatt elev kontaktas för samtal kring händelsen och skolan kontaktar hemmet → Trygghetsteamet tar kontakt med elev och föräldrar till den elev som utpekats som den kränkande.
2. Vid fortsatta trakasserier eller kränkande behandling kallas berörda elever och föräldrar till ett möte på skolan. Daterat protokoll upprättas.
3. Uppföljningar sker vid minst två tillfällen med berörda parter för att försäkra sig om att trakasserier eller den kränkande behandlingen har upphört.

Ansvarsförhållande

Enhetschef ansvarar för att en likabehandlingsplan upprättas och utvärderas. Arbetslagen ansvarar för rutiner i arbetslaget. Trygghetsteamet ansvarar för rutiner i Trygghetsteamet. Biträdande Rektor ansvarar för rutiner i EHT.

Ansvar och befogenheter

Befogade tillsägelser

Tillrättavisningar från skolpersonal för att upprätta god ordning och miljö är inte kränkande handling.

Trygghetsteamet är ansvarig för upprättande av Plan mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

Ansvarig för att planen upprättas är:

Enhetschef
Rektor
Personal
Personal
Personal
Personal

Per Häggman
Camilla Simonsson
Mimmi Sellbrand
Catrin Andersson
Liz Styrhagen
Bjarne Bender- Mortensen

Per.haggman@sodertalje.se
camilla.simonsson@sodertalje.se

Personal	Gunnel Aasa
Skolsjuksköterska	Ann Koernig
Kurator	Eva Lindqvist
Special pedagog	Anders Kjellman

Delar av gruppen ingår också i elevhälsoteamet, EHT.

Elever, vårdnadshavare och skolans personal kan vända sig till Trygghetsteamet för konsultation.

Enhetschef är ansvarig för att:

- Driva ett målinriktat och främjande arbete för likabehandling samt förebygga och motverka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.
- enhetschef anmäler incidenter till huvudmannen.

Trygghetsteamet är ansvarig för att:

- Alla på skolan (elever, personal och vårdnadshavare) har kännedom om att all form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är förbjuden enligt lag.

Skolans övriga personal

I övrigt ligger det i all skolpersonals ansvar att ha god insikt i planens innehåll samt arbeta i enlighet med denna. Det åligger också skolans personal att upptäcka, utreda och samt åtgärda samt följa upp misstänkt diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Trygghetsteamet ska informeras vid varje tillfälle. Enhetschef informerar huvudman. Skolans personal ska också vara delaktig i upprättande av plan genom att i de egna lagen arbeta med utvärdering av elevenkäten och planen för systematiskt kvalitetsarbete. Arbetslagen ska också återkommande diskutera planen i lagmöten så att den blir levande.

Elever

Elever ska vara delaktiga i upprättande och i utvärdering av material till planen på ett åldersadekvat sätt samt ha kännedom om planens intentioner. Elever skall också påtala förekomst av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling samt ha kännedom om vem eller vilka de kan vända sig till.

Anmälningsskyldighet

Enligt Socialtjänstlagen 14 kap. 1 § är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet det vill säga personal inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola, skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd.

En del fall av trakasserier och kränkande behandling kan också utgöra brott. En bedömning av om en polisanmälan ska göras bör ske i varje enskilt fall. En vårdnadshavare kan själv alltid göra en polisanmälan.

Vid händelser som inneburit allvarlig fara för Arbetsmiljöverket underrättas. Detta gäller

liv eller hälsa ska även händelser som orsakats

genom våld eller hot om våld.

Polisens, socialtjänstens, skolans utredning har olika syften. Oavsett om en anmälan har gjorts till en annan myndighet eller inte är verksamheten alltid skyldig att utreda påstådda trakasserier eller kränkande behandling och vidta relevanta åtgärder för att komma till rätta med dessa.

Lagar och regleringar

Följande lagar och regleringar styr skolans uppdrag i arbete med likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling.

Skollagen 6 kap

7§ Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. 8§ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som är tänkta att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

9§ En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

3 kap. 14 § Diskrimineringslagen (2008:567)

En utbildningsanordnare som bedriver utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen ska inom ramen för denna verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller könsöverskridande identitet eller uttryck.

3 kap. 15 § Diskrimineringslagen (2008:567)

En utbildningsanordnare som bedriver utbildning eller verksamhet enligt skollagen ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev som deltar i eller söker till verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, ålder eller könsöverskridande identitet eller uttryck för sexuella trakasserier.

3 kap. 16 § Diskrimineringslagen (2008:567)

En utbildningsanordnare som bedriver utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen ska varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningsanordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redovisning av hur de planerade åtgärderna enligt första stycket har genomförts ska tas in i efterföljande års plan

Lgr11

... Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion, eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Socialtjänstlagen (SoL): Verksamheter som berör barn och ungdom är skyldiga att göra anmälan till socialtjänsten enligt 14 kap 1 § i SOL (2001:453). Detta gäller både skolmyndigheten och alla anställda hos skolmyndigheten.

Brottsbalken(BrB) Strafflagarna i brottsbalken gäller även skolan. Här kan det i stället handla om:

misshandel, olaga hot, olaga tvång, ofredande, trakasserier, förtal/förolämpning, sexuellt ofredande, hets mot folkgrupp.

Barn- och elevskyddslagen: Denna lag säger att skolan ska bedriva ett målinriktat arbete med att främja barns och elevers lika rättigheter, motverka diskriminering samt motverka annan kränkande behandling.

FN: s Barnkonvention: FN:s barnkonvention har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter.

Barnkonventionen bygger på perspektivet; barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet.

Stöd och hjälpinstanser

Barnens hjälptelefon (Bris) 116111: Till Barnens hjälptelefon kan alla under 18 år ringa om vad som helst. Inga problem är för stora eller små. Tillsammans med en vuxen försöker ni hitta en lösning på det som inte känns bra. Samtalet är gratis och det syns inte på telefonräkningen att du har ringt. Alla vuxna på Barnens hjälptelefon har tystnadsplikt och får inte berätta för någon vad samtalen handlar om.

www.bris.se

BEO 08-586 080 00: Till BEO kan du vända dig om du känner dig kränkt eller illa behandlad på skolan eller fritids. De vuxna på skolan måste göra något så fort de får veta att du råkar illa ut, men om det inte sker eller om det ändå inte blir bättre kan du vända dig till BEO.

www.skolinspektionen.se/beo

Rädda barnens föräldratelefon 020-786 786

Till Rädda Barnens föräldratelefon är alla som vill välkomna att ringa med stora och små frågor som rör barn och föräldraskap. Kanske kan samtalet ge nya infallsvinklar och lite hjälp med att samla mod och kraft. Ditt samtal är anonymt och kostar inte mer än en samtalsmarkering.

www.rb.se

Anmälan om kränkande behandling

Blankett 1

Lämnas till: Rektor/förskolechef eller delegat

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn, samt huvudmannen. Skollagen kap 6 § 10

Datum för händelsen	Datum verksamhetens kännedom	Anmälare
Utsatt elevs/barns namn (för- och efternamn)		Datum kontakt med vårdnadshavare
Klass/grupp	Skola/förskola	

Elev/barn känner sig kränkt av Annan elev/barn Vuxen

Eller

Elev/barn känner sig trakasserad/diskriminerad av Annan elev/barn Vuxen

På grund av

☐ Kön	☐ Sexuell läggning	☐ Ålder	☐ Könsoverskridande identitet eller uttryck
☐ Funktionshinder	☐ Etnisk tillhörighet	☐ Sexuella trakasserier	☐ Religion eller annan trosuppfattning

Beskriv kortfattat -när, vad och var skedde händelsen? Namn och klass/grupp på samtliga inblandade**Beskriv kortfattat vidtagna åtgärder för inblandade elever/barn**

Datum för uppföljning

Vänd på sidan

Till rektor/förskolechef för beslut

☐ Ärendet avslutas då händelsen är utredd/åtgärdad/upplärad*	
☐ Beslut om vidare utredning och åtgärder	Ange datum för återkoppling till huvudmannen (Inom 8 månader)
Rektors/förskolechefs namnteckning och datum	

* Kopla till huvudmannen

Återkoppling och avslut av ärende

Blankett 2

Återkoppling till huvudmannen ska ske inom 8 månader

Datum för återkoppling till huvudman	
Utsatt elevs/barns namn som åtgärden avser	Klass/grupp
Skola/förskola	Ansvarar för åtgärderna

Åtgärder efter utredning, individ-, grupp-, verksamhetsnivå

Analys av den nuvarande situationen. Rektor/förskolechef/delegat sammanfattar

Beslut

☐ Avslutat ärendet *	☐ Datum ny återkoppling till huvudman *	Rektors/förskolechefs namnteckning
---	--	------------------------------------

* Kopia till huvudmannen